

§ 22

Programdirektiv för Uppsalapaketet KSN-2022-00748

Beslut

Kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** godkänna programdirektiv för Uppsalapaketet enligt bilaga 1.

Sammanfattning

Stadsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett aktualiserat förslag till programdirektiv för att fortsätta arbetet med att genomföra Uppsala kommunåtagande enligt avtalet "Avtal avseende bostadsbyggande i Bergsbrunna med omgivning, Södra staden och "Nysala" i Uppsala kommun", nedan kallat fyrsårsavtalet, KSN-2017-3985, handling 15. Programdirektivet avser perioden 2022-2030.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 14 mars 2022
- Bilaga 1, Programdirektiv 2.0 för Uppsalapaketet

Yrkanden

Jonas Petersson (C) yrkar att ärendet avslås.

Tobias Smedberg (V) yrkar att ärendets formuleringar om Boexpo stryks.

Beslutsgång

Ordföranden ställer först Tobias Smedbergs (V) yrkande mot avslag och finner att utskottet avslår yrkandet.

Ordföranden ställer därefter föreliggande förslag mot avslag och finner att utskottet bifaller detsamma.

Reservationer

Jonas Petersson (C) reserverar sig mot beslutet och lämnar följande skriftliga reservation:

Centerpartiet yrkar avslag till programdirektiv för Uppsalapaketet. Uppsalapaketet innehåller fyra huvudområden.

4-spår mellan Uppsala och länsgränsen till Stockholm

Ombyggnad av Uppsala resecentrum

Utbyggnad av södra Uppsala med 33 000 bostäder och 10 000 – 20 000 arbetsplatser
Uppsala spårväg

Centerpartiet var det enda parti som röstade mot avtalet med staten där Uppsala kommun förband sig att planlägga en massiv utbyggnad av de sydöstra stadsdelarna och södra Uppsala. Centerpartiet, menar att den positiva tillväxt som fler kommuninvånare innebär ska ge hela kommunen växtkraft och utvecklingsmöjligheter. Vår kommun har en mångfald av boendemiljöer som få andra kommuner har, det ska vi ta tillvara på. Fler partier har nu insett detta liksom opinionen.

På samma sätt har stödet för Uppsala spårvägsprojekt utvecklats, fler antar Centerpartiets linje att det finns bättre och billigare tekniska lösningar, Bus Rapid Transit, BRT.

Däremot anser Centerpartiet att det av yttersta vikt att de två extra spåren mellan Uppsala och länsgränsen till Stockholm är av yttersta vikt för att tillgodose hela Mälardalens arbetsmarknad samt knyta an till stora statliga järnvägssatsningar i norra Sverige. Vidare är ombyggnaden av Uppsala resecentrum ett lika nödvändigt projekt som spåren. Båda dessa delar av Uppsalapaketet finns det en bred enighet om inom politiken, opinionen och från näringslivet.

Därför yrkar Centerpartiet avslag till programdirektivet, Uppsala måste fokusera på att få till fyra spår mellan Uppsala och länsgränsen och ombyggnad av Uppsala resecentrum samt låta tillväxten komma hela kommunen till godo.

Tobias Smedberg (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Särskilda yttranden

Fredrik Ahlstedt (M) lämnar följande särskilda yttrande:

Kommunfullmäktige har beslutat om FÖP för sydöstra stadsdelarna och inriktning för spårvägsutbyggnad i Uppsala under 2021.

Moderaterna har reserverat sig emot beslutet ovan. Moderaterna tycker dock att det är viktigt att det finns programdirektiv och projektdirektiv när vi genomför stadsbyggnadsprojekt för att säkerställa hög effektivitet och kostnadsmedvetenhet. Vår hållning i de olika sakfrågorna redovisas nedan.

Moderaterna står fortsatt bakom utbyggnad av nya järnvägsspår till Arlanda så att vi får fyra spår till Stockholm och ett nytt stationsläge i Södra Uppsala. Vi ser och vill möta behovet av nya bostäder och verksamhetslokaler och vi vill driva en politik som gör Uppsala till en mer attraktiv kommun för människor att bo i och för företag att etablera i. Moderaterna drev igenom en rad förbättringar i förslaget till den fördjupade översiktsplanen. Antalet småhus blir fler än vad som först var tänkt, den nya bebyggelsen ska harmoniera bättre med den befintliga och byggnationen föreslås påbörjas vid det nya stationsläget. Samtidigt som vissa delar av den fördjupade översiktsplanen har förbättrats ser vi fortfarande en avsaknad prioritering av trygghet och trivsel över kvantitet. För Moderaterna är det självklart att lyssna på uppsalaborna. Politiken bör vara utvecklingsvänlig och framåtriktad, men också ansvarstagande och realistisk och bygga vidare på det som är beprövat och det som efterfrågas av invånarna i Uppsala.

Jonas Segersam (KD) lämnar följande särskilda yttrande:

Liksom Centerpartiet önskar vi yrka avslag på förslaget i kommunstyrelsen (där vi har rösträtt till skillnad från i MexU).

När programdirektiv var uppe till beslut förra gången i KS 2019-02-06 hänvisade vi till vår reservation angående Uppsalapaketet i kommunfullmäktige januari 2018. Vi hade velat återremittera hela planen för omförhandling med stat och region, och det är fortfarande vår grundläggande ståndpunkt. Vi tycker inte staten ska detaljstyra kommunens planer för bostadsbyggande, vi vill förskjuta hela planeringen längre åt sydöst – mot kommungränsen Uppsala / Knivsta ("Nysala"), och vi efterlyser en tydligare inriktning mot småhus och trädgårdsstäder – både här och på andra håll i Uppsala.

Vi är övertygade om att staten fortsatt ser ett värde att bygga ut den samhällsekonomiskt lönsamma järnvägssträckan Uppsala – Stockholm, även om det i nuvarande planering finns stora frågetecken runt finansieringen av detta. Vi Kristdemokrater tror staten kan spara pengar genom enbart ett stationslägen mellan Uppsala C och Knivsta (Uppsala Södra – och att Alsike stryks), och därför behöver vi ha en förnyad diskussion med staten om planerna.

Tyvär framhärda vänstermajoriteten med planerna på att inleda utbyggnaden i Sävja runt väg 255, och att driva fram planerna på spårväg trots att det saknar tillräckligt politiskt stöd på längre sikt. Hela denna planering behöver göras om i dialog med stat, region och Knivsta kommun, och därför stödjer inte Kristdemokraterna nuvarande planering.

Kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2022-03-23

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen

Datum:
2022-03-14

Diarienummer:
KSN-2022-00748

Handläggare:
Gabriella Burel

Programdirektiv för Uppsalapaketet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** godkänna programdirektiv för Uppsalapaketet enligt bilaga 1.

Ärendet

Stadsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett aktualiserat förslag till programdirektiv för att fortsätta arbetet med att genomföra Uppsala kommunåtagande enligt avtalet "Avtal avseende bostadsbyggande i Bergsbrunna med omgivning, Södra staden och "Nysala" i Uppsala kommun", nedan kallat fyrsårsavtalet, KSN-2017-3985, handling 15. Programdirektivet avser perioden 2022-2030.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret. Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte vara relevanta för detta ärende utan omhändertas inom respektive projekt som ingår i programmet.

Föredragning

Ett första programdirektiv togs fram och beslutades i kommunstyrelsen 6 februari 2019 (§ 16). Direktivet avsåg perioden 2019–2021. Det är nu dags att aktualisera programdirektivet.

den 12 december 2016 antogs översiktsplan 2016 i kommunfullmäktige (§ 228). Ett år senare godkändes fyrsårsavtalet mellan regeringen, Region Uppsala och Uppsala kommun (kommunfullmäktige 29 januari 2018, § 16). Avtalet har sin grund i en satsning från regeringen. Satsningen syftade till att medverka till ökat bostadsbyggande och hållbar stadsutveckling i kommuner där planer som inte har kunnat genomföras finns, till exempel på grund av att det saknas relevant statlig infrastruktur. Genom

fyrspårsavtalet kan Uppsala kommun realisera översiktsplanen i samverkan med övriga viktiga samhällsbyggaraktörer som bland annat regionen och Trafikverket. Det bör i sammanhanget nämnas att Uppsala kommun har haft som ambition att utveckla området långt innan den nuvarande översiktsplanen antogs. Uppsala kommun kan genom fyrspårsavtalet tillsammans med andra utvecklingsprojekt skapa det utrymme som behövs för att näringsliv, boende och verksamma ska ha förutsättningar att fortsätta utvecklas i samma takt som under de senaste decennierna. Avtalet ger bland annat förutsättningar för att bygga hållbara stadsdelar, upprätthålla en jämn och förutsägbar produktion av bostäder och arbetsplatser, utveckla service, skolor, fritidsanläggningar, utveckla attraktiva kommersiella ytor och förbättra framkomligheten för boende och verksamma genom kapacitetsstark kollektivtrafik.

Sedan avtalet godkändes har ett flertal projekt startats och många aktiviteter genomförts. Den fördjupade översiktsplanen för Sydöstra stadsdelarna har antagits av kommunfullmäktige. Ett villkorat genomförandebeslut samt samverkansavtal med regionen gällande utbyggnad av spårväg har godkänts av kommunfullmäktige. I Gottsunda pågår detaljplanering på beslutade planbesked och i Ultuna har projektdirektiv för exploateringsprojekt beslutats i kommunstyrelsen. Detaljplan för kapacitetsstark kollektivtrafik har varit på samråd längs hela sin sträckning och ansökan om stadsmiljöavtal för Kunskapsspåret har lämnats in till Trafikverket. Trafikverket har i sin tur påbörjat arbetet med järnvägsplanen för sträckan mellan Uppsala C och strax söder om den nya järnvägsstationen, nedan kallad Uppsala Södra.

Uppsala kommuns åtagande enligt fyrspårsavtalet, inklusive samordning med Trafikverket och andra aktörer, föreslås att fortsatt samordnas och styrs genom ett program, Uppsalapaketet. Genom programmet initieras, koordineras och styrs ett antal operativa projekt i syfte att uppnå och leverera nyttor utifrån gemensamma mål. Genom programformen ges förutsättningar att hantera samtidigheter i både beslut och genomförande. Detta borgar för att projekten levererar likartat och samlat på kommunens övergripande mål, inriktningar, fokus och avtal. Det ger också förutsättningar för att leveranserna sker i en sådan takt att bästa möjliga nytta åstadkoms. Gemensamma risker kan också beaktas.

Programmet omfattar koordinering av projekt, uppdrag, övergripande aktiviteter och beslut som är nödvändiga för att realisera bostads- och verksamhetsområden, spårvägssystem, nytt resecentrum vid Uppsala Södra samt ett utvecklat Uppsala C. Leveranserna inom programmet utförs genom projekten inom programmet. Arbetet i programmet syftar till att samordna resultaten och leveranserna från projekten så att de blir sammanhållna och går i takt med varandra. Programmets leveranser består i huvudsak av projektövergripande planer, utredningar och analyser, avtal, beslutsunderlag och kommunikationsaktiviteter.

Kommunstyrelsen är uppdragsgivare för programmet och fattar beslut om inriktning, mål, nyttor, tidplan och ändringar av betydelse. Budgetansvaret för programmet ligger hos kommunstyrelsen. Budgetansvar för de i programmet ingående skattefinansierade projekten fördelas i enlighet med beslut i kommunfullmäktige (mål & budget). Beslut i nämnder och styrelser sker i övrigt enligt den ansvarsfördelning som beslutats av kommunfullmäktige genom mål & budget och gällande reglemente.

Programdirektivet avser perioden 2022–2030, vilket är en längre period än för tidigare direktiv. Detta motiveras av att perioden omfattar genomförandeprocesser som sträcker sig under denna tidsperiod och att tidigare direktiv endast omfattade planeringsprocesser som har en kortare tidsutsträckning. Direktivet förutsätts dock

aktualiseras var tredje år så att omfattning och budget kalibreras och styrs utifrån var projekten och programmet befinner sig gällande leveranser och givna förutsättningar.

Programmet omfattar bland annat projekt som genomförs i nära samverkan med externa parter. Samverkan i dessa projekt är en förutsättning för att kunna optimera nyttoeffekterna. I dessa projekt behöver parternas behov samordnas i arbetet med utformningar och genomföranden. Genom gemensamma projekt säkerställs även att parternas skilda genomförandeansvar faller inom en snäv och gemensam tidsram. Exempel på sådana projekt är utbyggnaden av kapacitetsstark kollektivtrafik (Uppsala spårväg), utbyggnaden av trafikplats samt anslutning till E4:an, stationsutbyggnaderna vid Uppsala C och vid Bergsbrunna/Uppsala S samt fyrspårsutbyggnaden som Trafikverket ansvarar för.

Effektmålen är satta utifrån fyrspårsavtalets och översiktsplanens tidshorisont, vilket är 2050. Programmålen är beskrivna utifrån vad projekten förväntas leverera på en aggregerad nivå till år 2030 och i linje med fyrspårsavtal och översiktsplan och som man kan betrakta som ett delmål på vägen. Kvalitetsmålen utgörs av det som är formulerat och beslutat genom fyrspårsavtalet, kommunens styrande program- och planhandlingar, som exempelvis den fördjupande översiktsplanen för Sydöstra stadsdelarna respektive Södra staden samt vad som beslutas i mål & budget varje år i kommunfullmäktige. Programmålen är beroende av ett flertal förutsättningar, såsom att stadsmiljöavtal erhålls för spårväg, att fyrspårsutbyggnaden samt trafikplatsen för E4:an kommer med i nationell plan för infrastruktur, att leveranskapaciteten för vatten, avlopp och avfall samt energi och effekt är tillräcklig för utbyggnaden samt att erforderliga tillstånd medges med hanterbara villkor.

Ekonomiska konsekvenser

Programmets budget ska täcka kostnader som i huvudsak utgörs av programresurser för styrning, stöd och samordning av projekt. Programmet utför projektövergripande processer såsom planering och uppföljning, dokumentationsstyrning, utredningar och hantering av IT-verktyg, kommunikation, etcetera. Konsultstöd planeras användas för särskilda utredningar och enskilda insatser och utgörs av ca 20%.

Kostnaden bedöms till 103,5 miljoner kronor, i prisnivå 2022, för perioden 2022–2030. I mål & budget finns 37,5 mnkr för 2022-2024. Ytterligare resurser kommer att äskas i mål & budget-processen. Kostnaden finansieras genom skattemedel och ska bäras av stadsbyggnadsförvaltningen, mark- och exploateringsavdelningen.

Vid aktualiseringen av projektdirektivet vart tredje år kommer budgeten uppdateras för den kommande perioden. Ekonomin för respektive projekt i programmet kommer att beslutas i separata projektdirektiv.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 14 mars 2022
- Bilaga 1, Programdirektiv 2.0 för Uppsalapaketet

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Stadsbyggnadsförvaltningen
Projektdirektiv, mall

Dokumentägare:
Avdelningschef strategisk planering

Handläggare:
Gabriella Burel

Projekt:
Uppsalapaketet

Datum: 2021-05-17   Version : 1.2

Dokumentredaktör
Programkontoret

Datum: 2022-03-02   **Diarienummer :**

Version/DokumentID:
2.0

Uppsalapaketet

Programdirektiv

Kryssa i rutan för det alternativ som gäller

Beslut att starta **planeringsfasen** (BP1)

Beslut att bordlägga beslutet

JA	NEJ	Kommentar
☐	☐	
☐	☐	

Datum och underskrift av projektägaren

Namnförtydligande

Innehåll

1.	Grundläggande information	3
	Bakgrund	3
	Syfte 4	
	Projektägare	4
	Gemensamma projekt med externa parter	4
	Krav på styrning	4
	Intressenter	6
2.	Mål	6
	Effektmål	7
	Programmål	7
	Kvalitetsmål	8
	Underlag för prioritering vid målkonflikter	8
3.	Förutsättningar	8
	Beroenden	8
	Finansiering	8
4.	Omfattning och leveranser	9
	Övergripande	9
5.	Kopplingar till andra projekt och verksamheter	9
6.	Tidplan	10
7.	Organisation	10
	Resurser	10
	Delegering av ansvar	10
8.	Projektrutiner	11
9.	Risker och möjligheter	11
	Risker	11
	Möjligheter (korreleras med syfte och effektmål)	11
10.	Ekonomi	12
	Ekonomiska beslut	12
	Budget	12
	Ekonomisk uppföljning och prognoser	12
11.	Avveckling	12
12.	Checklista inför beslut, BP1, ”godkännande av direktiv”	12
13.	Referenser och bilagor	13
	Referenser	13
	Bilagor	13

1. Grundläggande information

Bakgrund

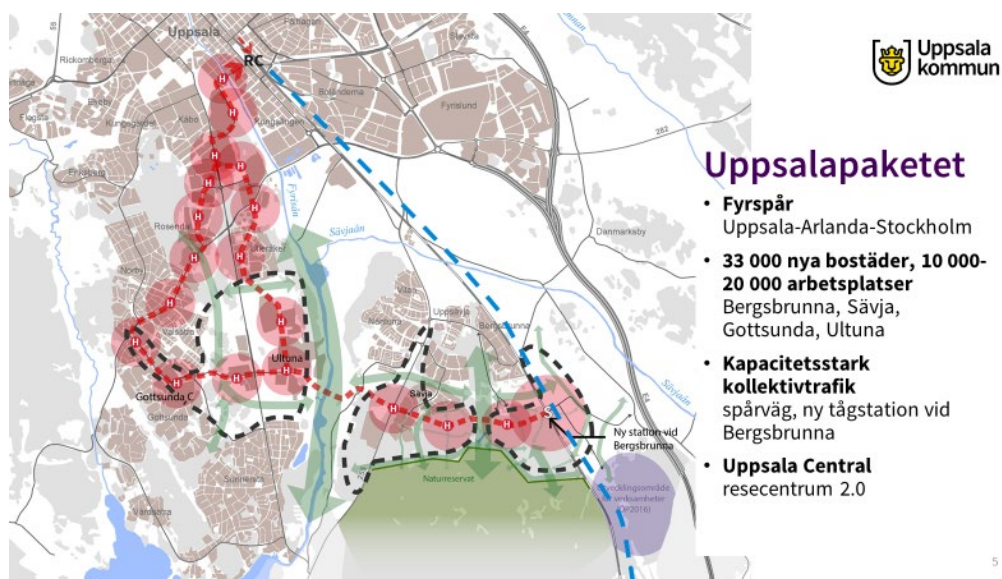
Uppsala är Sveriges fjärde storstadskommun med drygt 200 000 invånare. En växande regional arbets- och utbildningsmarknad, tillsammans med tillgång till spetskompetens, främjar nytänkande och innovationer. Detta ökar trycket på bostadsmarknaden och efterfrågan på mark och lokaler för arbetsplatser. Idag reser cirka 18 000 personen dagligen till och från Uppsala med tåg på Ostkustbanan. En resa från Uppsala till Arlanda tar cirka 20 minuter. Kapacitetstaket på sträckan Uppsala-Stockholm är i princip nått. För att inte hämma regionintegration och Uppsalas tillväxt behöver kapaciteten öka inom kort.

Uppsala kommun och Region Uppsala har tecknat avtal (**fyrspårsavtalet**) med staten om ett antal åtaganden som är direkt kopplade till översiktsplan 2016. Omfattningen på åtagandena är stora för samtliga parter och innebär att Uppsala ges förutsättningar att växa med 50% till 2050. Statens åtagande är att bygga två nya spår till Uppsala från länsgränsen till Stockholm inklusive en ny station i Bergsbrunna, Uppsala södra och därmed skapa möjligheter till mer och klimatstarkare resande. För Uppsala innebär avtalet åtagande om att utveckla nya områden vid stationen vid Bergsbrunna med omgivning samt Södra staden och Gottsunda. I åtagandet ingår att förbinda de nya stadsdelarna med varandra samt med nya tågstationen med en spårväg. Utbyggnaden av infrastrukturen och stadsnoderna förväntas ske med framtunga infrastrukturinvesteringar som ska stå klara för drifttagning redan 2029. Omfattningen och tidsperspektivet innebär att åtagandena behöver utföras fokuserat och målstyrt. 2029 är det år till vilket den statliga medfinanseringen för stadsmiljöavtal beviljats i enlighet med gällande nationell plan för infrastruktur 2018-2029.

Kommunen har bestämt sig för att genomföra det sammanhållet i ett sk program för att möjliggöra en god styrning och samordning. Programmets omfattning framgår översiktligt av figur 1. Programmet har givits namnet **Uppsalapaketet** och inkluderar kommunens åtagande enligt fyrspårsavtalet samt kapacitetsstark kollektivtrafik mellan Uppsala Central och södra staden samt sydöstra stadsdelarna.

Genom programformen ges förutsättningar för att hantera samtidigheter i både beslut och genomförande. Detta borgar för att projekten levererar likartat och sammanhållet på kommunens övergripande mål, inriktningar, fokus och avtal samt borgar för att leveranserna taktar för att åstadkomma bästa möjliga nytta.

Programdirektivet avser genomförandeskede för perioden 2022-2030. Föregående programdirektiv, beslutad 2019-01-29, diariennr KSN 2018-3392, omfattade programmets planeringsfas och avsåg perioden 2019-2021. Detta programdirektiv ersätter det föregående programdirektivet.

Figur 1 Uppsalapaketet - översikt

Syfte

Syftet med Uppsalapaketet är att realisera fyrspårsavtalet och utvecklingen av Uppsalas södra stadsdelar inkluderat transportstråk med kapacitetsstark kollektivtrafik och bytespunkter och så att effektmålen uppnås. Den förväntade effekten av fyrspårsavtalet är att underlätta det regionala resandet, ge förutsättningar för att stärka Uppsala som en viktig tillväxtnod för Sverige och huvudstadsregionen samt bidra till en god konkurrenskraft på den globala arenan.

Projektägare

Programägare är Uppsala kommuns stadsdirektör.

Operativ programägare är Uppsala kommuns stadsbyggnadsdirektör.

Projektägare och operativ projektägare för de projekt som ingår i programmet beslutas genom projektdirektiven.

Uppsala kommuns process för samhällsbyggnadsprojekt ska följas.

Gemensamma projekt med externa parter

Programmet omfattar bland annat projekt som genomförs i nära samverkan med externa parter. Samverkan i dessa projekt är en förutsättning för att kunna optimera nyttoeffekterna. I dessa projekt behöver parternas behov samordnas i arbetet med utformningar och genomföranden. Genom gemensamma projekt säkerställs även att parternas skilda genomförandeansvar faller inom en snäv och gemensam tidsram. Exempel på sådana projekt är utbyggnaden av kapacitetsstark kollektivtrafik (Uppsala spårväg), utbyggnaden av trafikplats samt anslutning till E4:an, stationsutbyggnaderna vid Uppsala C och vid Bergsbrunna/Uppsala S.

Krav på styrning

Genom programmet initieras, koordineras och styrs ett antal operativa projekt i syfte att uppnå och leverera nyttor utifrån gemensamma mål. Programledningen samordnar och håller samman planering och genomförande åt Uppsala kommun (programägaren) så att projekten kan styras mot program- och kvalitetsmålen. Ett

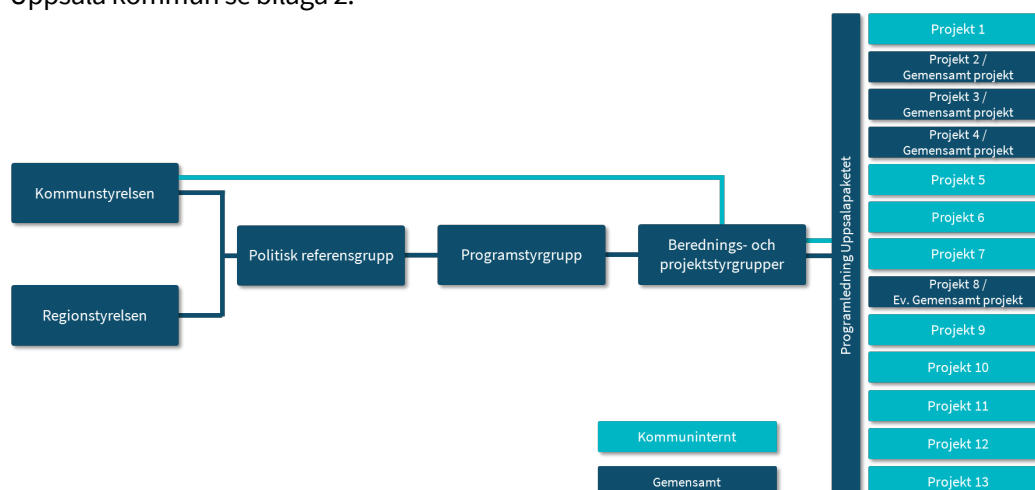
program är tidsbegränsat och existerar i normalfallet till dess att effektmålen uppnåtts. Programmet ska till skillnad från projekten omfatta alla faser från analys till implementering i syfte att uppnå effektmål. Programmet är ett paraply som styr och koordinerar samtliga projekt som ingår i programmet. För att säkerställa att effekterna uppnås ska löpande utvärdering och uppföljning av programmet ske. Uppföljningen utgör underlag för beslut om att revidera eller starta nya initiativ för att realisera programmets effektmål. Genom program som styrningsform ges förutsättningar för att hantera samtidigheter i både beslut och genomförande mellan projekten. Besluten kan synkas med varandra vilket borgar för att projekten levererar likartat och sammanhållet på övergripande mål. En ytterligare förväntad effekt av programstyrningen är att projektens resultat blir samordnade i tiden för bästa möjliga nytta för kommunen och kommunens samarbetsparter.

Kommunstyrelsen är uppdragsgivare för programmet och fattar beslut om inriktning, mål, nyttor, tidplan och ändringar av betydelse. Budgetansvaret av programmets ingående projekt fördelas i enlighet med beslut i kommunfullmäktige (Mål & Budget). Beslut i nämnder och styrelser sker i övrigt enligt den ansvarsfördelning som beslutats av kommunfullmäktige genom Mål & Budget och gällande reglemente.

För gemensamma projekt enligt föregående kapitel bör projekten föregås av avtal om ansvarsfördelning och finansiering. Tillsammans med region Uppsala bildas en gemensam programstyrgrupp samt politisk referensgrupp för gemensamma projekt. I styrgruppen ingår de av kommunens och regionens förvaltningar som har väsentligt linjeansvar i de projekt som styrs och koordineras av programmet. Programägaren är styrgruppens ordförande. Styrgruppen sammankallas minst 10 ggr per år enligt en årsplan. Se även figur 2.

För övriga gemensamma projekt bör likartad styrning etableras, som till exempel med Trafikverket gemensamma projekt.

I programmet ingående projekt, se bilaga 1. Berednings- och projektstyrgrupper för Uppsala kommun se bilaga 2.

Figur 2 Översikt av styrning av Programmet och Gemensamma projekt

Programledaren rapporterar till programstyrgruppen och politisk referensgrupp.

Beslutsunderlag som berör både kommun- och regionstyrelsen ska godkännas genom programstyrgruppen. Beslutsfrågor som endast berör Uppsala kommun och ej Region

Uppsala ska tas enligt kommunens gällande beslutsordning och behöver alltså ej gå via programstyrgruppen.

Skriftlig statusrapportering ska ske månatligen.

De i programmet ingående projekten beslutas genom särskilda projektdirektiv.

Detta programdirektiv gäller t.o.m. 2030 men ska ses över och aktualiseras vart tredje år, dvs 2025 samt 2028.

Intressenter

De huvudsakliga intressenterna finns inom kommunkoncernen, Region Uppsala samt Trafikverket. Detaljerade intressentlistor framgår av de olika projektdirektiven och -planerna.

Programmets samlade leveranser påverkar mångas intressen. Därför ska inom programmet knytasen eller flera referensgrupper som är sammansatta med representanter från bl.a. näringsliv, idrott och kultur.

2. Mål

En målstruktur stödjer program- och projektstyrning samt beslutsprocesser när frågeställningarna är kvalificerade och komplexa. Följande målstruktur används för detta program:

Effekt mål – syftet, varför man skapat ett särskilt program. Beskriver den effekt som förväntas komma ut ur ett program.

Program mål – vad och när. Beskriver vad programmet ska leverera i form av en ex.vis produkt, system, funktion osv.

Kvalitativa program mål – hur och krav på produkten. Enkla effekt- eller program mål räcker inte för komplexa program och projekt. Dessa mål tillsammans med program målen leder fram till den önskade effekten.

Effektmål

Nytt effektmål:

Effektmålet följer av dels 4-spårsavtalet, dels den vid tecknandet av avtalet gällande Översiktsplanen. Effektmålen är att till år 2050 etablera:

- området vid Uppsala C i enlighet med visionen och Uppsala C:s effektmål i siktet.
- 33 000 bostäder och 10 000- 20 00 arbetsplatser inom det geografiska området för fyrspårsavtalet,
- klimatpositiva försörjningssystem inom det geografiska området för fyrspårsavtalet.
- kapacitetsstark kollektivtrafik som förbinder de sydliga stadsdelsnoderna med varandra och centrala Uppsala samt med det regionala järnvägsnätet,
- övriga nödvändiga transportförbindelser som följd av 4-spårsavtalet

Programmets syfte är att - med tempo, kompetens, fokus och samordning – skapa förutsättningar för:

- att uppnå de kvaliteter och mål som stipuleras i gällande översiktsplan och mål & budget samt övriga styrande dokument inkluderat avtal
- att leverera på avtalade tidsplaner
- att synka beslutsprocesser i gemensamma projekt
- samordningsvinster i genomförande
- att bidra till kommunal ekonomi i balans

Programmål

Detta programdirektiv gäller t.o.m. 2030 och programmet ges följande programmål:

- En omstigningsplats mellan tåg, stadskollektivtrafik, bil och cykel vid Uppsala södra, första etapp klart 2029
- Ett utvecklat resecentrum vid Uppsala C anpassad för fler arbetsplatser och ett ökat kollektivtrafikresande, första etapp klart 2029
- En ny stadsnod vid Uppsala Södra, den nya tågstationen, första etapp klart 2029
- En effektiv kollektivtrafikförbindelse som förbinder dels station Uppsala södra dels Uppsala resecentrum med Gottsunda-Ultuna stadsnod via viktiga stadsdelsnoder och bostads- och verksamhetsområden, driftsatt 2029
- En ny väganlutning till E4 som kan tas i drift senast 2029.
- Ca 5 000 bostäder inkl social infrastruktur samt skapa förutsättningar för minst 500 nya arbetsplatser inom Södra staden och de sydöstra stadsdelarna, klart 2030
- Att möjliggöra boexpo med ett kulturhuvudstadsår till år 2029.
- Att etablera koncept och genomförandemodell för teknisk försörjning , klart 2024
- Genom att leverera egna åtaganden ge förutsättningar för Trafikverkets realisering av sina åtaganden enligt nedan (ur avtal)
  - utbyggnad av järnvägen till fyra spår mellan Uppsala och länsgränsen Uppsala/Stockholm inklusive ny station vid Bergsbrunna/Uppsala S som kan påbörjas 2026 och vara klart 2032-2034;
  - ny trafikplats vid E4 samt anslutning och infart till sydöstra stadsdelarna som kan tas i drift 2028.

Kvalitetsmål

Mål och krav för kvaliteter och ambitioner som ska beaktas finns formulerade i:

Fyrspårsavtalet

kommunens styrande program- och planhandlingar

Mål & Budget, som beslutas årsvis genom kommunfullmäktige, samt

För övrigt ska kvalitetsmålen för de i programmet ingående projekt preciseras i respektive projektdirektiv och/eller projektplan och vara kopplade till programmets kvalitetsmål.

Underlag för prioritering vid målkonflikter

Enligt de enskilda projektens direktiv ska prioritering vid målkonflikter ske utifrån prioriteringstriangeln. Projekten kan därmed sinsemellan ha olika prioriteringar. Programmets roll är att stödja projekten så att rätt prioritering görs vid rätt tillfälle och så att programmets effekt-, program- samt kvalitetsmål uppnås. Hänsyn ska tas och samordning ska göras för att uppnå kommunal ekonomi i balans.

3. Förutsättningar

Ingångna avtal, policys, lagar, förordningar och myndighetskrav är givna förutsättningar. Bl.a. gäller följande avtal:

- Fyrspårsavtalet, KSN
- Övriga avtal som ingåtts som direkt följd av parternas åtagande i fyrspårsavtalet

Beroenden

Programmålen utgår från fyrspårsavtalet och översiktsplanen och är också beroende av:

- Att Uppsala kommun erhåller stadsmiljöavtal för spårväg enligt ansökan
- Att trafikplatsen vid E4:an samt fyra spår inkl ny station vid Bergsbrunna kommer med i nationell plan i enlighet med fyrspårsavtalet.
- Att leveranskapaciteten gällande energi och effekt samt vatten, avlopp och avfall är tillräcklig under utbyggnaden
- Att erforderliga tillstånd erhålls

Såväl SBF samhällsbyggnadsprojekt i Rosendal, Ulleråker, Gottsunda och övriga externa markägares utvecklingsprojekt liksom övriga koncerngemensamma projekt med koppling till programmets leveranser behöver samordnas tids- och ansvarsmässigt samt finansiellt.

Finansiering

Programledningen samt programmets aktiviteter finansieras genom kommunstyrelsens budget.

Finansiering av de i programmet ingående projekten beslutas i respektive projektdirektiv.

4. Omfattning och leveranser

Övergripande

Programmets omfattning bestäms i huvudsak av fyrspårsavtalet, se figur 1. Leveranserna inom programmet utförs genom projekten inom programmet. Arbetet i programmet syftar till att samordna resultaten och leveranserna från projekten så att de blir sammanhållna och taktar väl med varandra. Programmets leveranser består i huvudsak av projektövergripande planer, utredningar och analyser, avtal, beslutsunderlag och kommunikationsaktiviteter. I programarbetet ingår även att initiera nya projekt (idébeskrivningar), samordna de nödvändiga besluten samt initiera samordning med andra projekt och verksamheter.

5. Kopplingar till andra projekt och verksamheter

Programmålen är beroende av olika verksamheter och projekt. Programmet ska därför säkra att samordning sker på relevant nivå gällande:

- Trafikverkets åtaganden enligt bland annat fyrspårsavtalet, nationell plan och järnvägsplanen
- Region Uppsalas åtaganden enligt bland annat fyrspårsavtalet och samverkansavtalet för spårvägen.
- Svenska Kraftnäts och Vattenfalls leveranskapacitet gällande el och värme,
- Uppsala Vattens leveranskapacitet gällande vatten, avlopp och avfall
- Övriga infrastruktur-, stads- och fastighetsutvecklingsprojekt på kommunal och privat mark.

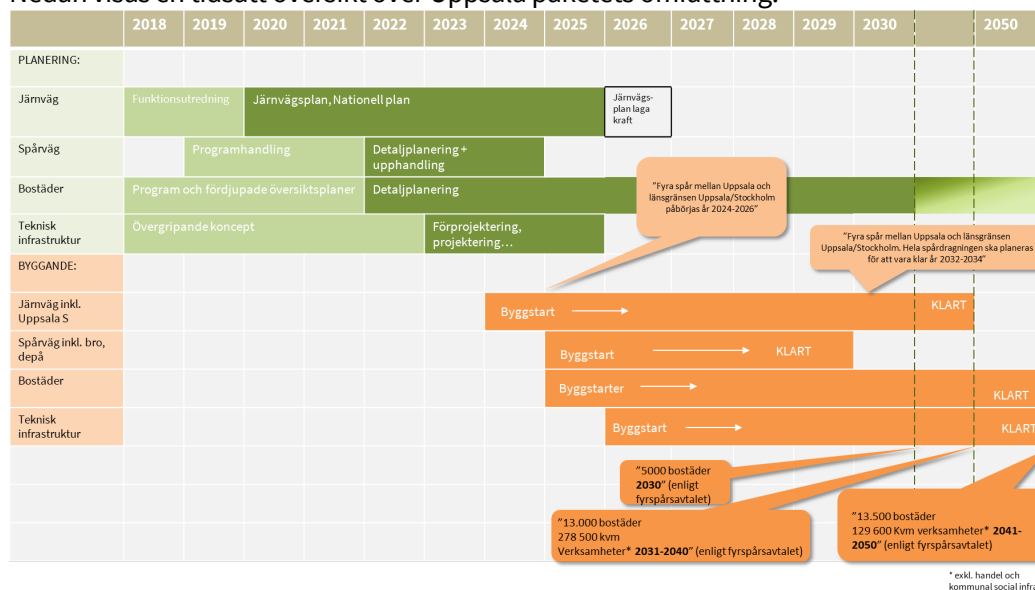
Programmet ska också ge underlag för planeringen av

- Kommuninterna beslut hos berörda nämnder och förvaltningar.
- Tillgång till interna resurser och kompetenser i nyckelroller som projektledare, ekonom, kvalitetssamordnare samt mottagare/kravställare

6. Tidplan

Nedan visas en tidsatt översikt över Uppsala paketets omfattning.

7. Organisation

Organisationen följer den generella fastställda modellen för stora projekt. Roller och ansvar definieras av dokument "Roller och ansvar i projekt". Dokumentet återfinns under planeringsfasen.

Organisationen utgörs av en programorganisation inkl ett antal projekt. Programledningen samordnar, styr och stödjer projekten i nära samarbete med projektens projekt- respektive operativa projektägare. Leveranserna samordnas med externa aktörer. Programorganisationen och projekten detaljeras i programplanen.

Resurser

Till Programägare utses	Stadsdirektören
Till operativ programägare utses	Stadsbyggnadsdirektören
Till Projektägare utses	Stadsbyggnadsdirektören
Till Operativ projektägare utses	I enlighet med projektdirektiven
Programstyrgrupp utgörs av	Stadsdirektören, Stadsbyggnadsdirektören, Regiondirektören, Trafikdirektören. Berörda operativa projektägare
Beredningsgrupp för styrgruppen utgörs av	SBF interna styrgrupp, UVL , berörda projektstyrgrupper

Delegering av ansvar

Ansvar framgår på generell nivå av dokument "Roller och ansvar i stora projekt" samt gällande delegationsordningar.

8. Projektrutiner

Projektet skall genomföras i enlighet med beskrivning av ”Process för samhällsbyggnadsprojekt, Uppsala Stadsbyggnadsförvaltning” med tillhörande dokument.

9. Risker och möjligheter

Med hänsyn till programmets omfattning, samt att det berör många intressen är det normalt att det finns en mängd risker att hantera. Nedan redogörs för de i nuläget mest tydliga riskerna. Riskanalys inklusive åtgärdsplan ska tas fram löpande.

Risker

- Parterna kommer ej överens
- Parterna taktar dåligt
- Parternas åtagande får ej finansiering
- Konjunktursvängningar
- Låg efterfrågan på bostäder och verksamhetsområden.
- Överklaganden av beslut
- Utredningar visar på oförutsedda hinder
- Omfattande följdinvesteringar
- Otillräcklig finansiering av kommunala åtaganden
- Opinion mot ex.vis spårväg och stadsutveckling
- Omvärldsförändringar som pekar på mindre inflyttning/ÖPscenarior
- Ändrade pendlingsmönster
- Otillräcklig effekt- och VA-försörjning

Riskerna ovan är generella och gäller programmet i stort inkluderat projekten.

Möjligheter (korreleras med syfte och effektmål)

Givet fortsatt utveckling av Uppsalas befolkningsmängd och med näringslivets ambitioner att utvecklas finns det också möjligheter. Möjligheterna med programmet är:

- att fyrspårsutbyggnaden realiserar
- Uppsala stärks som en viktig tillväxtnod för Sverige och huvudstadsregionen
- Att Uppsala bidra till en god konkurrenskraft på den globala arenan
- att det regionala resandet underlättas
- Att Översiktsplanens intentioner och ambitioner förverkligas

Genom programstyrningen kommer bl.a. följande möjligheter:

- Synliggör synergier och möjliggör effektiv stadsutveckling
- Fokuserat och samordnat arbete ger bättre förutsättningar att finna:
  - Smarta och hållbara affärsmodeller
  - Innovation och innovationsstöd
  - Ett bra kommunikationsarbete
  - Bra finansieringsmöjligheter
  - Goda samarbeten

10. Ekonomi

Ekonomiska beslut

Ekonomin för respektive projekt beslutas i separata projektdirektiv.

Programmets budget bestäms årligen genom Mål & budget.

Budget

Programmets budget ska täcka kostnader som i huvudsak utgörs av programresurser för styr och stöd samt samordning av projekt. Programmet utför projektövergripande processer (planering, uppföljning, m.m.), dokumentationsstyrning, utredningar, hantering IT-verktyg m.m.

Budgeten belastar driftsbudget och är bedömd till 37 500 tkr fördelat jämnt mellan åren 2022 - 2025.

Budgetår	Budget
2022	14 200 tkr
2023	16 500 tkr
2024	16 500 tkr
2025	16 500 tkr

Ekonomisk uppföljning och prognoser

Den ekonomiska uppföljningen och prognoser utförs lika som för projekten. Särskild rutin för uppföljning och prognoser ska tas fram.

11. Avveckling

Överlämning till förvaltning skall ske i enlighet med ”Process för samhällsbyggnadsprojekt, Uppsala stadsbyggnadsförvaltning” med tillhörande dokument.

12. Checklista inför beslut, BP1, ”godkännande av direktiv”

<i>Kryssa i rutan för det alternativ som gäller</i>	JA	NEJ
Projektägare är utsedd (finansiär)	☐	☐
Projektledare, styrgrupp & mottagare är utsedda och införstådda med sitt åtagande	☐	☐
Resurserna för planeringsfasen är säkrade	☐	☐

Planeringsfasen är planerad och beskriven med kostnader, resurser, tid, leveranser och resultat	☐	☐
Projektets mål är formulerat	☐	☐
Det förväntade resultatet för planeringsfasen och projektet är dokumenterat och kopplat till verksamhetens mål och strategier	☐	☐
Effektmålen för projektet är uppsatta	☐	☐
Övergripande risker för projektets genomförande finns dokumenterat	☐	☐
En ansvarig för diarieföring är utsedd och en akt är upprättad för projektet	☐	☐

13. Referenser och bilagor

Referenser

Fyrspårsavtalet

Översiktsplan 2016

Fördjupad översiktsplan Södra staden

Fördjupas översiktsplan Sydöstra stadsdelarna

Uppsala C vision

Bilagor

-